

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ВОЛИНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ
ЛЕСІ УКРАЇНКИ

«Затверджено»
Голова приймальної комісії
Волинського національного
університету імені Лесі Українки
Анатолій ЦЬОСЬ
«02» серпня 2023 р.

ПРОГРАМА
ВСТУПНОГО ІСПИТУ
ІЗ СПЕЦІАЛЬНОСТІ 053 ПСИХОЛОГІЯ
ДЛЯ ВСТУПУ ДО АСПІРАНТУРИ
(освітньо-наукова програма – ПСИХОЛОГІЯ ОСОБИСТОСТІ:
ГЕНЕЗА, ЗДОРОВ'Я, БЕЗПЕКА)

ЛУЦЬК – 2023

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Програма вступного іспиту розроблена робочою групою факультету психології Волинського національного університету імені Лесі Українки відповідно до освітньо-наукової програми «Психологія особистості: генеза, здоров'я, безпека» спеціальності 053 Психологія та передбачає перевірку набуття особою компетентностей та результатів навчання, що визначені стандартом вищої освіти зі спеціальності 053 Психологія для першого (бакалаврського) та другого (магістерського) рівнів вищої освіти. У програмі відображено основні методологічні підходи та дослідницькі методи, етичні принципи професійної діяльності та фундаментальні розділи сучасної психології: Загальна психологія, Психологія особистості, Вікова психологія, Педагогічна психологія, Соціальна психологія, Експериментальна психологія та психодіагностика, Методика та організація наукових досліджень.

ТЕМАТИЧНИЙ ЗМІСТ

1. Загальна психологія

Предмет загальної психології і основні підходи до його розуміння. Місце психології серед природничих і гуманітарних дисциплін. Психіка та свідомість. Методологічні проблеми дослідження психіки. Зв'язок психології з іншими науками. Галузі психології та їх прикладна значущість.

Причини мультипарадигмальності сучасної психології і їх інтерпретація. Українська психологічна школа.

Розвиток психіки та свідомості. Елементарна сенсорна психіка. Передумови виникнення свідомості. Роль соціальних факторів в формуванні і розвитку форм свідомості. Історичний розвиток людської свідомості. Значення мови для формування психічних процесів людини. Мова як друга сигнальна система.

Поняття про діяльність. Психологічна структура діяльності. Види діяльності. Творчість як специфічний вид діяльності. Креативність як характеристика особистості. Основні підходи до розуміння креативності.

Поняття про темперамент, підходи до його вивчення. Темперамент як психодинамічна основа організації діяльності людини. Типологічний підхід до темпераменту та теорії темпераменту.

Поняття про здібності та їх структуру. Види здібностей. Генетичні і соціальні детермінанти здібностей і процесу їх розвитку.

Пізнавальна сфера як основа формування внутрішньої картини світу. Відчуття і сприймання. Значення сенсорних процесів життєдіяльності людини. Сенсорна депривація. Фізіологічна основа відчуття. Види відчуттів. Психофізичні характеристики відчуттів. Загальна характеристика сприймання. Види сприймання. Основні властивості сприймання: предметність, осмисленість, узагальненість, константність, вибірковість.

Індивідуальні характеристики сприймання. об'єм, швидкість, точність, повнота. Методи діагностики перцептивних здібностей.

Увага і пам'ять. Нейрофізіологічні основи уваги. Принцип доміанти в роботі мозку. Види уваги. Властивості індивідуальної уваги: концентрація, стійкість, переключення, обсяг, розподіл. Методи психодіагностики уваги. Загальна характеристика пам'яті. Види пам'яті і критерії її поділу на види. Загальна характеристика мнемічних процесів.

Загальна характеристика категорії мислення. Функції мислення: розуміння, розв'язання проблем і задач, цілеутворення, рефлексія. Психологічний аналіз процесу розв'язання задач. Мисленнєві операції: аналіз, синтез, абстрагування, узагальнення, порівняння. Види мислення і критерії його класифікації. Природа інтелекту. Розвиток поглядів на природу інтелекту. Сучасні підходи до розуміння інтелекту.

Мова і мовлення як психічні процеси. Види мовлення. Мова і спілкування. Мова як друга сигнальна система. Зв'язок мови і мислення. Розуміння мови. Розвиток мови. Психолінгвістичні концепції і дослідження.

Поняття про емоції та почуття. Фізіологічні механізми емоцій та почуттів. Основні підходи до розуміння ролі емоційного відображення. Форми переживань, емоцій та почуттів. Психологія атракції. Психологічні механізми виникнення симпатії, дружби та любові.

Потреби, мотиви, мотивація як категорії наукової психології. Проблема класифікації мотивів у психологічних дослідженнях мотивації. Мотивація у структурі особистості. Мотиваційна саморегуляція. Психологія вчинку. Просоціальна поведінка.

2. Психологія особистості

Поняття про особистість. Активність особистості та її джерела. Життєвий шлях особистості. Психологічні теорії особистості і їх основні компоненти. Розвиток і формування особистості.

Психоаналіз: основні концепції та принципи. Рівні свідомості: топографічна модель: свідомість, підсвідоме, несвідоме. Структура особистості і характеристика її ядра: ід; его; суперего. Динаміка особистості: інстинкт, кількість і види інстинктів, тривога. Розвиток особистості: п'ять стадій психосексуального розвитку. Природа тривоги і її види. Захисні механізми его.

Аналітична теорія Карла Юнга. Особистість як цілісність (індивідуація). Взаємодія між системами особистості. Динаміка особистості: психічна енергія, психічні цінності, констелююча сила комплексу, принцип еквівалентності, принцип ентропії, застосування енергії. Розвиток особистості: каузальність проти теології, синхронія, спадковість, стадії розвитку, прогресія та регресія, процес індивідуації, трансцедентна функція, сублімація і витіснення, символізація. Символізм колективного несвідомого: міфи і релігія, сучасні міфи.

Індивідуальна психологія Альфреда Адлера: переживання неповноцінності і компенсація (комплекс неповноцінності і його витіски), прагнення до переваги, стиль життя як периферія особистості, соціальний інтерес, порядок народження, фікційний (надуманий) фіналізм як ідеал досконалості. Єдність особистості: стиль життя та перші спогади. Соціальний інтерес. Креативне Я.

Загальні положення біхевіоризму. Класичний біхевіоризм Дж. Уотсона. Радикальна біхевіористична концепція оперантного навчання Б. Скіннера. Респодентна і оперантна поведінка. Принципи навчання: підкріплення; згасання; формування; зчеплення; розрізнення; генералізація; забобонна поведінка.

Соціально-когнітивна теорія А. Бандури. Навчання через спостереження. Поняття самоефективності. Теорія соціального навчання Д. Роттера. Інтернальний та екстернальний локус контролю: вимірювання локусу контролю, характеристики екстерналів та інтерналів.

Феноменологічні та екзистенційні концепції особистості. Екзистенційна психологія Ролло Мея. Трансперсональна концепція С.Грофа. Психосинтез Р.Асанджолі. Логотерапія В.Франкла. Трьохмірна модель особистості: психічне, фізичне та духовне.

Теорія поля К. Левіна та гештальт-психотерапія Ф. Перлза.

Феноменологічна концепція К. Роджерса. Розвиток Я_концепції (потреба ствердної уваги, умови цінності, безумовно ствердна увага), переживання загрози і процес захисту (механізми захисту), психічні розлади і психопатологія.

Основні принципи гуманістичної психології А.Маслоу. Мотивація: ієрархія потреб: дефіцитарна мотивація, фізіологічні потреби, потреби безпеки і захисту, потреби належності і любові, потреби самоповаги, потреби самоактуалізації; буттєва мотивація; різниця між D-мотивацією і В-мотивацією; досвідна перевірка ієрархії потреб. Самоактуалізація.

3. Вікова психологія

Предмет вікової психології. Поняття про вік: біологічний, соціальний, психологічний. Структура і динаміка віку. Підходи до вікової періодизації психічного розвитку людини: процесуальний і критеріальний.

Розділи вікової психології: дитяча психологія, підлітково-юнацька психологія, психологія дорослості, психологія людей літнього віку.

Основні теоретичні проблеми та практичні завдання вікової психології. Практичне значення вікової психології. Генетична психологія.

Організаційні методи вікової психології (методи поздовжніх та поперечних зрізів, комбінований метод). Специфіка лонгітюдного методу. Труднощі у проведенні психологічних обстежень з особами різного віку та шляхи їхнього подолання.

Ключові питання онтогенезу психіки людини. Умови психічного розвитку: внутрішні та зовнішні. Чинники психічного розвитку: біологічні та соціальні; нормативні вікові, нормативні історичні та ненормативні. Теорії онтогенезу психіки людини. Поняття про сензитивні періоди та вікові кризи. Феноменологія психічної депривації. Психофізіологічний розвиток дитини у пренатальному періоді та вплив на неї зовнішнього середовища. Вроджені механізми психічного розвитку. Психологія раннього дитинства. Психологія дошкільника (пізнього дитинства). Методи психодіагностики дітей дошкільного віку.

Психологія молодшого школяра. Соціальна ситуація розвитку молодших школярів. Значення вступу до школи в розвитку дитини, труднощі, спричинені процесом адаптації до навчання в школі. Особливості психодіагностики дітей молодшого шкільного віку.

Підлітковий вік у культурному та історичному контексті. Молодіжна культура та субкультура. Загальні тенденції формування особистості. Підліток у соціальному середовищі. Підліток у сім'ї. Причини конфліктів з батьками та шляхи їхнього вирішення. Спілкування з ровесниками. Особливості психодіагностики дітей підліткового віку.

Психологія старшокласника (юнацтва). Формування особистої ідентичності. Проблема самовизначення. Криза юнацького віку: її симптоми та шляхи подолання. Соціальне середовище. Сімейні взаємини. Індивідуалізація і автономізація. Особливості психодіагностики старшокласників.

Психологія ранньої дорослості (21-40 років). Закономірності психічного розвитку в дорослому віці. Психологічні проблеми ранньої дорослості. Основні соціальні завдання ранньої дорослості. Психодіагностика дорослих.

Психологія середньої дорослості (40-60 років). Головні соціальні завдання у середній дорослості. Криза середини життя. Моделі кризи: нормативна модель (Левінсон, Гоулд), модель переходу (Клаузен, Трол). Погляди Р. Пека на психосоціальний розвиток у середній дорослості.

Психологія пізньої дорослості (понад 60 років). Геронтопсихологія. Причини старіння. Теорії старіння. Соціально-психологічні зміни в похилому віці.

4. Педагогічна психологія.

Навчання і виховання як предмет педагогічної психології. Розділи педагогічної психології: психологія навчання, психологія виховання; психологія вчителя та педагогічної діяльності. Завдання педагогічної психології. Принципи побудови досліджень з педагогічної психології. Методи педагогічної психології.

Психологія і педагогіка навчання. Моделі навчання (інформаційна, операціональна, розвивальна). Концепції управління навчанням. Розвиток особистості в процесі навчання. Особливості навчання в інклюзивному класі. Психологія інтегрованого навчання. Особливості задіяння дистанційного навчання.

Види та структура навчальної діяльності. Основні компоненти учіння (змістові, цільові, мотиваційні, операційні, емоційно-вольові, комунікативні, результативні, контрольні-оцінювальні). Вікова динаміка процесу учіння. Психологічні умови формування вмінь самостійно вчитись. Подолання неуспішності в учінні.

Предмет психології виховання. Проблеми психології виховання. Виховання як процес формування цілісної особистості. Теорії виховання (персоналістична, академічна, спіритуалістична, соціокогнітивна, психологічна, технологічна, народна педагогіка). Закономірності

виховного впливу. Психологічні механізми виховання. Методи і прийоми виховного впливу. Критерії та показники вихованості. Вікові аспекти виховання і життєвий шлях особистості. Психологічні особливості дітей із асоціальною поведінкою. Психологія булінгу та особливості протистояння фізичному і психічному насиллю в школі. Психологічний аналіз вчинку учня. Особливості виховання в умовах трансформаційного соціуму.

Особливості педагогічної діяльності. Педагогічні здібності та їх структура. Формування педагогічних здібностей. Педагогічні вміння та навички. Структура педагогічної діяльності вчителя (конструктивна, організаційна, комунікативна). Професійна спрямованість особистості вчителя. Види стилів та індивідуальний стиль діяльності вчителя. Психологічні основи педагогічної оцінки, педагогічного такту, педагогічної етики. Взаємини вчителя з учнями. Психологічна готовність вчителя до педагогічної праці. Психологія педагогічних стереотипів. Психологія педагогічного авторитаризму. Нова українська школа: реалії та перспективи розвитку.

Соціально-психологічна робота як напрям діяльності психолога. Методологія і методи психодіагностики, консультування, корекції, просвітницької роботи. Здійснення соціально-психологічної експертизи. Форми консультативної та психокорекційної роботи. Теоретико-методологічні та методичні засади роботи з групою. Планування і здійснення тренінгів. Переваги та обмеження групової роботи. Консультативна, корекційна та профілактична робота з девіантними дітьми і підлітками та з особами, що виявляють ознаки адитивної поведінки .

5. Соціальна психологія

Об'єкт, предмет, завдання, функції та галузі соціальної психології. Виникнення та становлення соціальної психології. Методологічні основи

соціально-психологічного дослідження. Програма дослідження об'єкта та її складові частини. Методи соціальної психології.

Соціальна психологія особистості. Індивід, суб'єкт, особистість, індивідуальність. Соціально-психологічна структура та соціально-психологічні типи особистості. Я-концепція особистості. Самоповага та самопрезентація особистості. Соціальне та асоціальне мислення особистості. Соціальні переконання та судження. Поняття соціальної установки. Формування установок. Функції установок. Соціальні стереотипи: види та умови виникнення. Соціальні упередження та забобони.

Соціально-психологічні аспекти соціалізації особистості. Проблема соціалізації індивіда. Етапи та стадії соціалізації. Соціально-психологічні механізми соціалізації особистості. Асоціалізація, десоціалізація та ресоціалізація особистості. Позиція особистості. Життєва позиція як інтегральний критерій соціалізації особистості.

Соціально-рольова поведінка особистості. Соціальна диференціація. Показники соціальної диференціації. Особистість у структурі групових відносин. Авторитет. Престиж. Статус особистості як показник її становища у групі. Поняття соціальної ролі особистості.

Проблема спілкування в соціальній психології. Поняття спілкування в соціальній психології. Види спілкування. Структура спілкування. Комунікативна сторона спілкування. Поняття соціальної перцепції. Поняття про взаємодію. Спілкування та діяльність. Поняття способів впливу. Зараження та паніка. Навіювання та наслідування.

Соціальні та міжособистісні відносини в соціальній психології. Поняття соціальні відносини. Структура соціальних відносин. Явище атракції. Закономірності виникнення симпатії та антипатії.

Психологія соціальних ситуацій Поняття соціально-психологічної ситуації. Класифікація соціально-психологічних ситуацій. Поняття

соціальної напруженості. Характеристика та типи екстремальної ситуації. Соціальні форми поведінки та способи адаптації в екстремальній ситуації.

Проблема групи в соціальній психології. Поняття групи. Класифікація груп. Звичайі, обряди, традиції як специфічні регулятори соціальної поведінки.

Психологічні характеристики великих соціальних груп. Поняття великої соціальної групи. Класифікація великих соціальних груп. Структура психології великих груп.

Психологія малих соціальних груп. Історія досліджень малої соціальної групи. Школа групової динаміки К. Левіна. Визначення групи. Розмір малої групи. Структура групи. Класифікація малих соціальних груп. Структура відносин у малій соціальній групі. Владні відносини у малій групі. Динамічні процеси в малій групі

Поняття про групову динаміку. Утворення та розвиток малої групи. Механізми групової динаміки. Соціально-психологічні ефекти малої групи. Психологічна природа групових норм. Вплив меншості на групу. Проблема групової згуртованості. Проблема міжособистісної сумісності. Поняття лідерства та керівництва. Теорії походження лідерства та керівництва.

Основні напрями досліджень у галузі прикладної соціальної психології Політична психологія. Крос-культурна психологія. Психологія мас-медіа. Психологія управління. Організаційна психологія. Психологія сім'ї та сімейна психотерапія. Психологія торгівлі та бізнесу. Психологія піару та реклами. Психологія маніпуляцій. Характеристика основних методів соціально-психологічної діагностики.

6. Експериментальна психологія та психодіагностика

Наукове дослідження - його структура і види. Емпіричні методи в психології. Система методів психологічного дослідження. Загальнонаукові

методи дослідження. Диференціація понять метод і методика дослідження. Класифікація методів психологічного дослідження.

Вимоги та об'єктивні критерії використання методів у психологічних дослідженнях. Критерії класифікації методів психології. Теоретичні методи дослідження і їх значення в сучасній психології. Переваги і недоліки окремих методів дослідження. Математично-статистичні методи в психології і їх роль в формуванні об'єктивної психології. Проблеми математично-статистичного підходу до оцінки психічних явищ.

Експеримент як нормативний метод емпіричної перевірки психологічних гіпотез. Психологічні гіпотези і реконструкції психологічної реальності при використанні експериментального методу. Види психологічних гіпотез, що перевіряються в експерименті. Операціоналізація змінних. Теоретичні інтерпретації експериментальних даних. Способи перевірки експериментальних гіпотез.

Типи експериментів в психології і критерії їх класифікації. "Природний" і "соціальний" експерименти. Генетичний метод і метод зрізів. Формуючий експеримент, експериментальні дослідження у віковій психології і соціальній психології.

Кореляційний підхід в психологічних дослідженнях. Форми контролю в кореляційних дослідженнях.

Основні напрямки психодіагностичних досліджень у сучасній психодіагностиці. Професійно-етичні принципи діагностичної роботи. Понятійний апарат діагностики.

Класифікаційні системи методів дослідження у психодіагностиці. Характеристика об'єктивних та суб'єктивних методів дослідження. Проективні методи дослідження у психодіагностиці. Метод тестів: переваги та недоліки. Методики шкалювання. Структура опитувальників. Техніки репертуарних решіток. Технічне забезпечення методів психодіагностики.

Діагностичні заключення. Основні тенденції опису результатів дослідження у діагностиці. Різновиди психологічної документації. Вимоги до передачі інформації замовнику.

7. Методика та організація наукових досліджень

Наука як соціальний інститут Наука як діяльність з виробництва знань про матеріальний і нематеріальний світ. Роль і місце науки в системі людських знань про навколишню дійсність та внутрішній світ людини.

Поняття про наукове дослідження. Основні ознаки наукового дослідження (новизна досліджуваної проблеми, доказовість висновків). Науковий напрямок, проблема і тема наукового дослідження. Вибір теми дослідження. Ознайомлення із станом обраної теми дослідження. Уточнення теми і складання програми дослідження. Обґрунтування теми дослідження, його актуальності, наукової новизни та практичного значення. Об'єкт і предмет дослідження їх сутність і значення для логіки дослідної роботи. Методологічний апарат наукового дослідження. Мета та завдання дослідження. Вибір методів дослідження. Гіпотеза наукового дослідження, її роль і значення. Теоретичний аналіз проблеми дослідження. Логіко-науковий та історично-науковий методи теоретичного аналізу проблеми. Теоретико-методологічне обґрунтування вибору методів, критеріїв та експериментальних показників дослідження. Теоретичний аналіз одержаних експериментальних результатів. Висунення і перевірка робочих гіпотез. План і методика експерименту. Вибір способів та засобів фіксації результатів експерименту. Методи зведення й обробки результатів експериментальних досліджень: статистичні, графічні й табличні. Комп'ютеризація експериментальних робіт. Обробка та оформлення результатів експериментального дослідження. Побудова типологій, моделей, зв'язків між експериментальними даними та їх психологічна інтерпретація. Рівень інтерпретації експериментальних даних як показник кваліфікації дослідника.

Форми узагальнення результатів наукових досліджень: усний виклад, тези доповіді, реферат, наукова стаття, науковий звіт, дисертація, монографія. Вимоги до їх змісту та оформлення. Вибір форми представлення результатів наукового дослідження. Вимоги до оформлення наукових праць. Письмове оформлення наукової праці. Виразність і мова тексту наукової праці. Правильність застосування наукової термінології. Цитування у тексті наукової праці. Види посилань на використані літературні джерела. Пояснення зв'язку тексту з посиланнями. Спрощення бібліографічних описів у посиланнях. Складання списку літературних джерел. Показники оцінювання результативності проведеного дослідження. Рецензування завершеної наукової роботи. Підготовка до захисту та захист наукової роботи. Підготовка результатів дослідження до упровадження у практику.

Дотримання та порушення академічної доброчесності. Академічний плагіат. Самоплагіат, фабрикація та фальсифікація. Оформлення результатів дослідження. Вимоги до оформлення наукового тексту. Вимоги до наукової статті. Оформлення цитувань та посилань у тексті. Відповідальність за порушення академічної доброчесності. Розвиток академічної культури у здобувачів освіти. Етичний кодекс психолога.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

1. Ануфрієва Н.М. Соціальна психологія. Навч. посібник. 3-тє вид. / Н.М. Ануфрієва, Т.М. Зелінська, Н.О. Єрмакова. – К.: Каравела, 2016. – 370 с.
2. Богуш А. М. Мовленнєвий розвиток дітей від народження до 7 років: монографія / А. М. Богуш. - К.: Слово, 2004. -374 с.
3. Видра О.Г. Вікова та педагогічна психологія: [навч. посіб.] /О.Г. Видра. – К.: Центр учбової літератури, 2016. – 112 с.

4. Вікова і педагогічна психологія [Текст]: навч. посібник / Скрипченко О.В., Долинська Л.В. та ін. – 2-ге видання; Рек.МОН. – К.: Каравела, 2009. – 400 с.
5. Горбунова В.В. Експериментальна психологія в схемах і таблицях: Навчальний посібник. – К.: Професіонал, 2007. – 208 с.
6. Заброцький М. М. Основи вікової психології [Текст] : навч. посібник / Михайло Михайлович Заброцький. – Тернопіль : Богдан, 2006. – 112 с.
7. Закалик Г. М., Терлецька Ю. М. Соціальна психологія у термінах та поняттях. - Л.: Львівська політехніка, 2018. – 198 с.
8. Конфліктологія: Підручник / Л. М. Герасіна, М. І. Панов, Н. П. Осіпова та ін. – Харків: Право, 2002. – 256 с.
9. Копець Л. Класичні експерименти в психології: навч. посіб. для студ. вищ.навч. закл. / Л. В. Копець. – К.: Вид. дім "Києво-Могилянська академія", 2010. - 284 с.
10. Кузьменко В. У. Розвиток індивідуальності дитини 3-7 років: монографія / В. У. Кузьменко. М.:НПУ ім.М.П.Драгоманова, 2005. - 354 с.
11. Кутіщенко В. П. Вікова та педагогічна психологія (курс лекцій): Навч. посібник. – К.: Центр навчальної літератури, 2005. – 128 с.
12. Максименко С. Д. Генеза здійснення особистості: монографія / Сергій Дмитрович Максименко – Київ : Видавництво ТОВ «КММ», 2006. – 240 с.
13. Максименко С. Д., Носенко С. Л. Експериментальна психологія. / С.Д.Максименко, Е.Л.Носенко – К.: Центр учбової літератури., 2008. – 360 с.
14. Москаленко В. В. Соціальна психологія: Підручник. – К.: Центр навч. літератури, 2005. – 624 с.
15. Орбан-Лембрик Л. Е. Соціальна психологія: Підручник: У 2-х кн. Кн.1: Соціальна психологія особистості і спілкування. – К.: Либідь, 2004. – 574 с.
16. Орбан-Лембрик Л. Е. Соціальна психологія: Підручник: У 2-х кн. Кн.2: Соціальна психологія груп. Прикладна соціальна психологія. – К.: Либідь, 2006. – 560 с.
17. Основи психодіагностики. Навчальний посібник. — К.: Главник, 2006.—254 с.

- 18.Павелків Р. В. Вікова психологія [Текст]: підручник / Роман Володимирович Павелків. – Рек. МОН. – К.: Кондор, 2011. – 469 с.
- 19.Постоловський С., Тихомірова Є. Конфліктологія та теорія переговорів. – К.: Університетська книга, 2017. – 240 с.
- 20.Приходько Ю. О., Юрченко В. І. Психологічний словник-довідник. – Київ: Каравела, 2014. – 328 с.
- 21.Психологія : Навчальний посібник для студентів ВНЗ / За наук. ред О. В. Винославської. – К. : Центр навчальної літератури : ИНКОС, 2005 – 350 с.
- 22.Психологія : Підручник для студентів ВНЗ / За ред. Ю. Л. Трофімова. – Вид. 6-е, стер. – К.: Либідь, 2008. – 560 с.
- 23.Психологія особистості: Словник-довідник /За редакцією П.П. Горностаєва, Т.М. Титаренко. – К.: Рута, 2001. – 245 с.
- 24.Рибалка В.В. Теорії особистості у вітчизняній психології: Навч. посіб. / В.В.Рибалка; Ін-т педагогіки і психології проф. освіти АПН України. – К., 2006. – 530 с.
- 25.Роменець В. А. Історія психології ХХ століття : навч. посіб. [для студ. вищ. навч. закл.] / В. А. Роменець, І. П. Маноха. – Київ : Либідь, 1998. – 992 с.
- 26.Русинка І. І. Психологія: Навчальний посібник. – К.: Знання, 2007. – 367 с.
- 27.Савчин М. В. Методологія психології: монографія / М. В. Савчин. – К.: Академвидав, 2013. – 224 с.
- 28.Савчин М. В. Педагогічна психологія : навч. посіб. / М. В. Савчин. – Київ; Академвидав, 2007. – 481 с. – (Серія Альма матер).
- 29.Савчин М. В., Василенко Л. П. Вікова психологія: Навчальний посібник. – К. Академвидав, 2005. – 360 с.
- 30.Сергеєнкова О. П. Вікова психологія: [навч. посіб.] / [О.П.Сергеєнкова, О.А. Столярчук, О.П. Коханова, О.В. Пасека]. – К.: Центр учбової літератури, 2016. – 376 с.
- 31.Слюсаревський М.М., Хазратова Н.В. Соціальна психологія: Навчальний посібник. / М.М.Слюсаревський, Н.В.Хазратова. – Львів: Видавництво Львівської політехніки, 2019. – 352 с.
- 32.Токарева Н. М. Шамне А. В. Вікова та педагогічна психологія: навчальний посібник [для студентів вищих навчальних закладів] / Н. М. Токарева, А. В. Шамне. – Київ, 2017 – 548 с.

- 33.Цигульська Т. Ф. Загальна та прикладна психологія: Навчальний посібник. – К.: Наукова думка, 2000. – 192 с.
- 34.Цимбалюк І. М. Психологія спілкування: Навчальний посібник. – К.: ВД “Професіонал”, 2004. – 304 с.
- 35.Цюрупа М. В. Основи конфліктології та теорії переговорів: Навчальний посібник. – К.: Кондор, 2004. – 182 с.
- 36.Щотка О. П. Вікова психологія дорослої людини : навч. посіб. / О. П. Щотка ; Ніжин, держ. пед. ун-т ім. М. Гоголя. - Ніжин : РВВ НДПУ ім. М. Гоголя, 2001. - 194 с.

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

Порядок оцінювання: конкурсний бал вступника третього рівня вищої освіти (Доктор філософії) оцінюється за шкалою від 100 до 200 балів (фаховий іспит). Вступний іспит проводиться у формі комп’ютерного тестування. Вступник розв’язує 40 завдань.

Результати виконання завдань дозволяють виявити рівень підготовки вступника:

- 1 рівень (високий): 200-180 балів;
- 2 рівень (середній): 179-160 балів;
- 3 рівень (достатній): 159-140 балів;
- 4 рівень (низький): 139-100 балів.

Голова предметної комісії

Ярослав ГОШОВСЬКИЙ

Відповідальний секретар

Приймальної комісії

Олег ДИКИЙ